

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

1. NATURALESA I CARACTERÍSTIQUES DEL PMD

1.1 Perquè un Pla Municipal sobre Drogues?

El fenomen de les drogodependències és un problema multicausal i multidimensional que pertorba i limita negativament el benestar dels individus, de les seves famílies i de la comunitat en el seu conjunt. Per abordar-lo s'ha de tenir en compte aquesta complexitat, de manera que les mesures adoptades formin part d'una àmplia política social, que integri el conjunt d'accions encaminades a millorar la salut i les condicions de vida de les persones.

El marc municipal se presenta com l'escenari idoni de la intervenció en aquest camp per ser el referent administratiu més proper als ciutadans, perquè la major proximitat al ciutadà facilita la detecció primerenca dels problemes, perquè compta amb quasi totes les competències en l'àrea de Serveis Socials, des de on se poden formular propostes per a la prevenció i la inserció social i, finalment, perquè és des del municipi des de on se pot emmarcar el treball comunitari i la participació de la societat civil.

1.2 Què és el Pla Municipal de Drogodependències

El Pla Municipal de Drogodependències (PMD) és un instrument per a la planificació i ordenació de recursos, objectius i actuacions en la matèria, i serveix com a marc de referència per a l'establiment de la necessària cooperació entre institucions públiques i privades i amb la iniciativa social, a l'àmbit territorial del municipi de Deià.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

El PMD serà vinculant per a totes les institucions públiques o privades amb o sense ànim de lucre que desenvolupen les seves actuacions al municipi de Deià. L'establiment de programes específics que atenen a necessitats objectives d'actuació, implicarà que la seva funció i el seu desenvolupament estigui integrat en la xarxa d'assistència sanitària i social generals, i es durà a terme de manera coordinada amb la xarxa de serveis d'atenció i prevenció de les drogodependències.

1.3 Caracterització del problema

1.3.1 Anàlisi sociodemogràfic del municipi

El municipi de Deià està situat en la vessant nord-occidental de la Serra de Tramuntana, entre els pobles de Valldemossa i Sóller, ocupa una superfície de 15,12 Km, i és el cinquè terme més petit de Mallorca. Els seus principals nuclis de població són Deià i Llucalcari. Però tot i ser petit, és un dels municipis que millor es coneix fora de les nostres fronteres. Ha rebut la visita de nombrosos personatges il·lustres al llarg dels segles (l'Arxidux Lluís Salvador, Robert Graves, Laura Riding, Julio Cortázar, ...)

A- Demografia

La població censada a l'1 de gener de 2013 és de 878 habitants.

El nombre d'homes és de 444 (51%), i el de dones és de 434 (49%).

Segons les dades disponibles a l'Ajuntament de Deià, entre els 0-14 anys hi ha una població total de 89 persones (10,4%), entre els 15-29 anys són 135 persones (15,37%), entre els 30-64 anys hi ha 485 persones (55,35%), i de 65 i més anys hi ha 169 persones (19,25%).

Un element a tenir en compte és que de la població total del municipi, quasi la meitat de la mateixa, és a dir un 47,15%, és estrangera.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

B- Recursos municipals

- ◆ . Unitat de Treball Social: 1 Treballadora Social
 - 1 Treballadora familiar
 - 1 Psicòloga (mancomunada)
- ◆ . Escola de Música
- ◆ . Edifici polivalent (Sa Tanca)
- ◆ . Pista de tennis i futbol
- ◆ . Gimnàs
- ◆ . Escola de ciclisme
- ◆ . L'equip de Salut del municipi de Deià forma part del Centre de Salut Serra Nord (Sóller), i està integrat per:
 - 1 metge (4 vegades a la setmana)
 - 1 infermer (4 vegades a la setmana)
 - 1 auxiliar administrativa
 - 1 pediatra (ubicada a Sóller)
 - 1 Comare (ubicada a Sóller)
 - Servei d'urgències a Sóller
- ◆ . El sistema educatiu compta amb una escola infantil de 0 a 3 anys i un centre públic de primària. Els estudiants d'ESO i Batxiller acudeixen a Sóller.

C- Estructura de l'Ajuntament

- . Batlia: Sr. Jaume Crespí (PP).
- . Delegat d'Hisenda, Medi Ambient, Obres i Serveis i Governació: Sr. Bartolomé Deyá Caamaño (PP).
- . Delegada de Serveis Socials, Cultura i Turisme, Comerç, Recursos Humans, Protecció Ciutadana, Festes i Joventut, Participació ciutadana i Comerç: Sra. Magdalena López Vallespir (PP).
- . Delegat d'Urbanisme, Patrimoni, Esports i Emergències: Sr. Francesc Arbona Alba (PP).

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

1.3.2. Aspectes epidemiològics en drogodependències

A- Drogues més consumides pels joves de Mallorca

Segons les dades de les successives enquestes entre els estudiants, *les substàncies més consumides són l'alcohol, el tabac i el cànnabis, per aquest ordre.* Totes les altres drogues tenen una presència reduïda, encara que no és insignificant. Això situa aquestes tres drogues com a objectiu prioritari de les intervencions preventives, no únicament pel consum que hi ha, sinó també pels efectes que sabem que tenen sobre la salut dels consumidors.

Taula I. PREVALENCES DEL CONSUM DE DIFERENTS SUBSTÀNCIES

	ALGUNA VEGADA		ÚLTIMS 12 MESOS		ÚLTIMS 30 DIES	
	Illes Balears		Illes Balears		Illes Balears	
Tabac	40,8		32,8		24	
Alcohol	76,6		75,5		61,6	
Tranquil·litzants sense recepta	11,2		6,3		3	
Cànnabis	36,1		29,8		19,7	
Cocaïna (base o pols)	3,4		2,2		1,1	
Heroïna	0,9		0,6		0,5	
Speed i amfetamines	1,8		1		0,6	
Al·lucinògens	4,1		2,6		1,3	
Substàncies volàtils	1,8		1,1		0,8	
Èxtasi	2,6		1,7		0,9	

Font: Informe de resultats Estudis Illes Balears 2010.

Alcohol

L'alcohol continua sent **la substància més consumida** entre els joves de 14 a 18 anys: el 76,6% declara haver consumit alcohol alguna vegada en la vida, el 75,5%

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

en els últims 12 mesos i el 61,6% en els últims 30 dies. El consum dels joves de les Illes Balears és menor que el consum obtingut en l'enquesta nacional per als tres indicadors de prevalença analitzats.

El consum d'alcohol presenta una **tendència a la disminució en el període 2004-2010**.

Quant a la **prevalença de borratxeres**, el consum excessiu d'alcohol, el 59,2% dels joves entrevistats el novembre del 2010 a les Illes Balears declara haver-se emborratxat alguna vegada, el 53,2,% en els últims 12 mesos i el 34,3,2% en els últims 30 dies. Aquests resultats són superiors als obtinguts en l'enquesta realitzada a l'any 2008, sobre tot en els consums realitzats en el dares 12 mesos i en els últims 30 dies. La prevalença de borratxeres augmenta a mesura que ho fa l'edat per als tres indicadors analitzats.

L'edat mitjana d'inici del consum d'alcohol se situa en els 13,8 anys, una dècima superior a l'obtinguda en l'enquesta nacional.

Taula II.- Evolució de les **prevalences** de consum d'alcohol entre els estudiants d'ensenyament secundari de 14-18 anys (percentatges). Balears 2002-2010

	2002	2004	2006	2008	2010
Alguna vegada	73,2	81,0	70,3	80,3	76,6
Darrers 12 mesos	72,4	80,2	66,6	71,2	75,4
Darrers 30 dies	53,4	63,3	52,8	54,1	61,6

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

Tabac

És la **segona substància més consumida** pels estudiants de 14 a 18 anys de les Illes Balears: un 40,8% declara haver-ne consumit alguna vegada, un 32,8% en els últims 12 mesos i un 24% en els últims 30 dies. Comparant aquestes prevalències amb les obtingudes en l'enquesta nacional, observem que a les Illes Balears són inferiors.

Cal ressaltar que tot i que s'observa una **tendència a la disminució del consum experimental de tabac** –alguna vegada en la vida– en el període 2004-2008-2010 (61,6% el 2004 vs 42,5% el 2008 i 40,8% en el 2010), el consum en l'últim mes augmenta (23,0% el 2004 vs 28,7% el 2008) en l'enquesta del 2010 disminueix al 24%.

El tabac és la **substància amb major prevalença de consum diari**: el 10,2% dels joves declaren consumir-lo diàriament., i aquest consum augmenta amb l'edat fins als 17 anys. La major prevalença de consum diari l'obtenen els alumnes dels cicles formatius de grau mitjà i de centres públics.

El **nombre mitjà de cigarrets diaris que consumeixen els joves**, segons l'enquesta nacional són de 5,1 cigarrets al dia.

L'**edat d'inici al consum de tabac** se situa en els 13,3 anys, igual que en l'enquesta nacional.

Cànnabis

El cànnabis continua sent, amb diferència, la droga il·legal més consumida entre els estudiants de 14 a 18 anys, tot i que **segueix disminuint la incorporació de nous consumidors de cànnabis**, especialment entre els que consumeixen de forma experimental: 46,0% el 2004, 38,5% el 2008 i el 36,1% en el 2010.

La **prevalença de consum de cànnabis entre els joves de les Illes Balears és superior a la del total nacional** per als tres indicadors analitzats: el 36,1% dels

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

joves entrevistats a les Illes Balears el 2010 declara haver-ne consumit alguna vegada en la vida, un consum que augmenta entre els 14 i els 17 anys, d'edat en la que el 50,3% d'estudiants balears reconeix haver consumit cànnabis alguna vegada; el 29,8% declara haver-ne consumit els 12 mesos previs a l'enquesta; i el 19,7% en els últims 30 dies.

Tal com es detecta a l'enquesta nacional, **augmenta amb l'edat**, amb un increment destacable en el pas dels 14 als 15 anys

Els estudiants de les Illes Balears enregistren una **major continuïtat en el consum de cànnabis** que els joves enquestats a nivell nacional pel que fa a l'indicador que mesura el consum entre aquells que havent-ne consumit alguna vegada en la vida ho han fet també l'últim mes (60,8% Illes Balears vs 58,0 total nacional).

L'**edat mitjana d'inici** al consum de cànnabis és als 14,64 anys, una dècima inferior a l'edat d'inici enregistrat a l'enquesta nacional

Taula IV.- Evolució de les prevalences de consum de cànnabis entre els estudiants d'ensenyament secundari de 14-18 anys (percentatges). Balears 2002-2010 en la qual es reflexa una disminució des de l'any 2006 en relació als consums experimentals.

	2002	2004	2006	2008	2010
Alguna vegada	39,2	46,0	35,7	38,5	36,1
Darrers 12 mesos	32,8	38,5	31,0	33,0	29,8
Darrers 30 dies	23,0	26,5	20,5	22,7	19,7

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

Taula V. EDAT MITJANA D'INICI AL CONSUM DE LES DISTINTES DROGUES

	Illes Balears
Tabac	13,69
Alcohol	13,85
Tranquil·litzants sense recepta	13,99
Cànnabis	14,64
Cocaïna (base o pols)	14,60
Heroïna	12,41
Speed o amfetamines	14,22
Al·lucinògens	15,15
Substàncies volàtils	12,93
Èxtasi	14,78

Font: Informe de resultats Estudis Illes Balears 2010

Cocaïna

Continua el **descens en el consum de cocaïna** en el període 2004-2010 per als tres indicadors analitzats: de fet, el consum del 2010 gairebé s'ha reduït a la meitat.

Si comparem les prevalències obtingudes pels estudiants de les Illes Balears amb les del total nacional, veiem com **aquestes estan clarament per davall del total nacional** en els tres indicadors: el 3,4% dels enquestats a les Illes Balears el 2010 l'ha consumida alguna vegada en la vida ; el 2,2% l'últim any , i l'1,1% l'últim mes . El consum de **cocaïna en pols està més generalitzat que el de base** i les prevalències obtingudes tant de base com de pols pels joves de les Illes Balears són inferiors a les del total nacional.

L'**edat mitjana d'inici al consum** és igual a la del total nacional i se situa als 14,6 anys.

Quant a l'**indicador de continuïtat en el consum**, el 38,3% dels joves que han consumit cocaïna alguna vegada ho continuen fent durant l'últim mes.

AJUNTAMENT DE DEIXÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIXÀ

B- La situació de Deixà respecte del consum de drogues

Els Serveis Socials municipals no han intervingut més que esporàdicament en demandes efectuades per famílies del municipi, principalment en temes d'informació i assessorament sobre temàtiques relacionades amb conductes de risc i/o consum dels seus fills o de les seves parelles. Amb el projecte d'Informació i Orientació els serveis socials poden informar dels recursos disponibles. Així i tot els usuaris es poden informar per altres vies i accedir directament als serveis especialitzats.

El CEIP Robert Graves va posar en marxa el curs pasta el programa "Bon dia Salut", que va dirigit als infants d'entre 5 i 12 anys.

Per a l'elaboració d'aquest Pla, un dels components de l'equip de feina va realitzar una enquesta entre la població per veure la percepció que es tenia del problema de les drogues en el nostre municipi. L'enquesta es va realitzar a 35 persones amb diferents trams d'edat. D'aquesta podem extreure les següents dades:

El 65,73% de la mostra enquestada creu que existeix un problema de consum de drogues, mentre que l'altra 34,27% creu que no. El principal problema relacionat amb el consum de drogues, segons el 97,14% dels enquestats té a veure amb el consum en els bars, amb gent d'una edat compresa entre els 26 i 50 anys, (71,43%) i que viuen en el municipi (65,71%), i què aquest consum és un problema per la imatge de Deixà (65,71%).

En quant a la Policia Local, aquesta no té una actuació específica programada sobre el tema. La seva funció és la de vigilància, i si es produeixen situacions de consum en la via pública, s'adapta a la L.O. 1/92 i aixeca una acta que emet cap a Delegació de Govern, al mateix temps fa una altra acta en el que exposa que es retiren els objectes pels què presumptament s'ha comès la infracció i es remet, juntament amb la còpia de l'acta enviada a Delegació de Govern, a la Guàrdia Civil. Les denúncies que requereixen un treball d'investigació (per exemple sobre tràfic) es fan conjuntament amb la Guàrdia Civil. Si li encarreguen pot programar vigilància més sistemàtica de punts conflictius.

AJUNTAMENT DE DEIXÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIXÀ

2. EL MARC NORMATIU

El marc normatiu per a la intervenció en drogodependències ve delimitat per diferents nivells jeràrquics de legislació:

1) A nivell nacional cal recordar:

- La Constitució Espanyola, reconeix a l'article 43 el dret a la protecció de la salut, establint que competeix als poders públics organitzar i tutelar la salut pública mitjançant mesures preventives i de les prestacions i serveis necessaris. Assenyalar que els poders públics fomentaran l'educació sanitària, l'educació física i l'esport i facilitaran, igualment, l'adequada utilització de l'oci.

- Ley 7/1985, de 2 de abril, reguladora de las Bases del Régimen Local (actualitzada en data 21/12/03)(B.O.E. 3-04-1985)

- Ley Orgànica 1/1992, de 21 de febrero, sobre Protección de la Seguridad Ciudadana

- Més especialment:

Reial decret 1911/1999, de 17 de desembre, pel qual s'aprova l'Estratègia Nacional sobre Drogues per al període 2000-2008(BOE, 31-12-1999)

Metes de l'Estratègia Nacional sobre Drogues

Les principals metes de l'estratègia Nacional se centren en la prevenció, sobre tot en impulsar la sensibilització de la comunitat i promoure la participació de totes aquelles institucions privades, col·lectius, associacions i particulars que desitgin treballar el tema de les drogues, tenint en compte que només entre tots és possible

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

dur a terme aquesta tasca. Es tracta d'una prevenció basada en l'educació i dirigida de forma destacada als nens i joves per a fomentar la seva maduració emocional i social, orientada al foment de la seva capacitat crítica, la seva autonomia com a persones i la clarificació i enfortiment dels seus valors. Una educació que els faci lliures i capaços d'adoptar decisions més adequades pels seus projectes de vida i per a la seva integració en una societat cada vegada més tolerant i solidària.

Finalment, l'Estratègia Nacional promou i implementa programes que facilitin a les persones amb problemes derivats de l'abús de drogues la seva incorporació completa i normalitzada a la societat.

Funcions i òrgans de l'estratègia nacional sobre drogues

En el marc del Pla Nacional de Drogues correspon a l'administració local, a més d'aquelles altres competències que l'ordenament jurídic els confereix, el desenvolupament de les següents funcions:

- El desenvolupament de polítiques específiques de prevenció en matèria de drogodependències, fonamentalment en l'àmbit comunitari.
- Procurar la integració social dels usuaris de drogues en base al desenvolupament de plans de formació professional i treball
- Elaboració i posada en marxa de mesures de limitació de l'oferta i disponibilitat, fonamentalment de drogues legals.
- Execució de la funció inspectora i de la potestat sancionadora, així com la cooperació de la Policia local.
- Coordinació de les intervencions en matèria de drogues a nivell local.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

2) A nivell autonòmic:

- **Ley 9/1987, de 11 de febrero, de Acción Social.** (*Boletín Oficial de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares*, número 53, de 28 de abril de 1987)

- **Llei 5/2003 de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears.** (BOIB, núm 55 22-04-2003)

- Més especialment:

Llei sobre drogodependències i altres addiccions a les Illes Balears Llei 4/2005 de 29 d'abril de 2005

Secció 2^a. Competències dels ens territorials en matèria de drogodependències

Article 45

Els municipis

1. Sense perjudici de les altres que els pugui atribuir la legislació vigent, són actuacions de tots els municipis en el seu àmbit territorial:

a) Participar en la planificació i coordinació de les actuacions en matèria de drogues que es duen a terme en el municipi.

b) Desenvolupar les polítiques específiques de prevenció en matèria de drogodependències, fonamentalment en l'àmbit familiar i comunitari.

c) Procurar la integració social dels consumidors de drogues i desenvolupar els plans de formació professional i d'ocupació d'aquest col·lectiu.

d) Vetllar, en el marc de les seves competències, pel compliment de les diferents mesures de control que estableix la present Llei, i la legislació estatal.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

2. Són competències dels municipis de més de 20.000 habitants:
 - a) Elaborar, aprovar i executar els plans municipals d'actuacions sobre drogodependències, en coordinació i de conformitat amb els criteris establerts pel Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.
 - b) Procurar la formació i el reciclatge en matèria de drogues i altres addiccions del personal al servei de la pròpia Administració municipal i donar suport a les associacions i entitats que duguin a terme, en el municipi, els programes i actuacions que preveu el Pla autonòmic de drogues de les Illes Balears.
 - c) Promoure la participació social en aquesta matèria en el seu àmbit territorial.
3. Els municipis de menys de 20.000 habitants també han de dur a terme el que preveu l'apartat anterior, per ells mateixos o de manera mancomunada, si no tenen la suficient capacitat econòmica i de gestió.
4. En el cas que el Govern de les Illes Balears habiliti línies de subvenció destinades a finançar les activitats de les corporacions locals relacionades amb la lluita contra les drogodependències i altres addiccions, només poden ser destinataris de la subvenció les entitats locals que desenvolupin actuacions de la seva competència i que comptin amb el corresponent Pla de drogodependències.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

3. OBJECTIUS DEL PLA MUNICIPAL DE DROGUES

La finalitat del Pla Municipal sobre drogodependències és eliminar o reduir l'aparició de problemes relacionats amb l'ús de drogues. Segons les característiques dels destinataris, aquesta finalitat se concretarà en diferents objectius generals:

- 1) Evitar l'ús de drogues en la població adolescent i juvenil.
- 2) Retardar l'edat d'inici.
- 3) Reduir l'ús regular de drogues en el conjunt de la població.
- 4) Detectar i derivar cap al tractament a les persones drogodependents, així com reduir les complicacions i les conseqüències evitables del consum.
- 5) Possibilitar la incorporació social de les persones drogodependents i les seves famílies.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

4. ÀREES D'ACTUACIÓ

Els criteris generals d'actuació són els que marcaran el contingut i la intensitat de les intervencions en les diferents àrees de treball del Pla, les quals queden finalment delimitades en les següents: Prevenició, Assistència, Inserció i Control de l'oferta.

CRITERIS GENERALS D'ACTUACIÓ

a) Prioritzar les intervencions sobre les drogues legals.

- 1) El consum de drogues comença per les drogues legals.
- 2) El primer consum depèn de:
 - oferta de drogues: com més present, més consum.
 - factors lligats a la situació: pressió grupal, models consumidors, etc.
 - determinants personals: expectatives, autoimatge.
- 3) La continuïtat del consum depèn de:
 - efectes del producte.
 - satisfacció subjectiva de necessitats.
 - entorn favorable.
- 4) El procés de fer-se consumidor és seqüencial.

b) Centrar-se en la disminució efectiva de les situacions d'oferta.

El que frena l'experimentació amb drogues

- no és la informació, ni les creences, ni les actituds prèvies,
- sinó la falta d'oportunitat efectiva.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

c) Fomentar les actuacions de promoció de salut:

Acció positiva sobre els individus i els grups. Transformació de l'entorn social:

- Desenvolupar polítiques saludables.
- Preparar entorns saludables.
- Reforçar l'acció comunitària.
- Reorientació dels serveis.

d) Globalitzar les respostes: Totes les substàncies i tots els aspectes.

e) Normalitzar les actuacions del pla

- Desactivar percepcions imaginàries.
- Actuar des dels recursos normals.
- Incorporar-les en el marc d'acció habitual dels diferents recursos.

f) Estimular i promocionar la participació comunitària

ACTUACIONS PRIORITÀRIES PER ÀREA D'ACTUACIÓ

1. PREVENCIÓ

La vida de la comunitat s'articula en diversos escenaris (escola, família, temps lliure, empresa, etc.) on els subjectes individuals i els col·lectius desenvolupen accions que els identifiquen com a membres de la societat.

De la mateixa manera que l'abús de drogues és un fenomen multifactorial, les intervencions han d'ésser multilaterals: diversitat de nivells, d'àmbits, de mediadors i d'actuacions.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

Els usos inadequats de drogues formen part dels estils de vida generats a les instàncies normalitzades de socialització, la prevenció s'ha de practicar en tots aquests llocs que contribueixen a desenvolupar els estils de vida dels que les drogues poden formar part.

1.1 Sensibilització comunitària

Es tracta de sensibilitzar l'entorn comunitari i promoure la participació activa de tothom com agents socials en la prevenció. Les actuacions inclouran:

- a) Xerrades informatives sobre drogodependències dirigides a tota la població del municipi (conceptes, substàncies, efectes, etc)
- b) Promoure la celebració dels "Dies Mundials"
- c) Distribució de guies informatives sobre drogues per als recursos municipals

Totes les iniciatives comunitàries necessiten la col·laboració dels mitjans de comunicació locals. Aquesta col·laboració se concreta en:

- Donar una adequada cobertura informativa a les activitats que es realitzen en el municipi.
- Difondre les convocatòries d'activitats que s'organitzin.
- Contribuir a la formació d'aquells col·lectius difícilment abordables des d'altres àrees d'intervenció.

L'estratègia de la perspectiva comunitària és el compromís dels col·lectius que donen cos a la comunitat. Es tracta de frenar la tendència a la delegació. Si l'abús de drogues està lligat als estils de vida, són els sectors que intervenen en la promoció d'aquests estils de vida els que tenen la responsabilitat preventiva: pares, educadors, associacions, responsables institucionals, etc. Per això, els programes comunitaris, a més de les estratègies pròpies de la mobilització de la comunitat, s'han de basar en programes específics destinats a cada entorn de la comunitat i als seus mediadors.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

1.2 Família

Junt amb l'escola, la família representa una de les primeres instàncies de formació dels estils de vida. Tota actuació preventiva ha de tenir en la família un dels principals objectius i ha de cercar la seva col·laboració.

L'oferta preventiva inclou:

- Programes universals, dirigits a totes les famílies.

Tindran entre els seus objectius millorar les habilitats educatives i la competència parental, dotar les famílies d'habilitats de comunicació i de tècniques per a la resolució de problemes, etc. Aquests programes inclouran activitats com:

Xerrades d'informació per a pares.

Tallers d'habilitats (comunicació, resolució de problemes, normes, etc.).

Escoles de pares.

Grups de discussió.

- Programes selectius, dirigits a aquelles famílies que es troben en una situació de risc per a ells mateixos o per als seus fills.

Es considera prioritari el treball amb famílies multiproblemàtiques, i amb els pares d'infants i joves que tenen un major risc de consum de drogues.

Els objectius d'aquests programes poden coincidir amb els de caire universal, però prioritàriament s'han de plantejar la gestió de les normes familiars, la participació dels pares en la supervisió de la vida escolar i social dels seus fills i la implicació de la família en la vida comunitària.

D'altra part, s'han d'ocupar de la sensibilització dels professionals per tal de capacitar-los per identificar i actuar sobre les disfuncions de la vida familiar. Han d'incloure:

- Tallers específics sobre: gestió de normes, supervisió de la vida escolar i social, afrontament de primers consums, etc.

- Atenció grupal a infància i família en risc psicosocial.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

- Programes Indicats, destinats a un subgrup concret de famílies que tenen fills amb determinats problemes de comportament i solen ser consumidors de drogues. Aquests programes s'han de coordinar des dels serveis socials generals o específics (com ara els de protecció de menors). El seu objectiu prioritari és la solució d'aquell problema identificat i, per tant, l'abordatge requereix, a més del treball individual o grupal, processos complexos i coordinats des de diversos dispositius.

1.3 Adolescents - Joves

A més de la família, que s'ha contemplat abans, els àmbits principals on desenvolupen la seva activitat els joves són: l'escola, l'associacionisme juvenil i el temps lliure. Per aquesta raó, el Pla municipal sobre drogodependències inclou actuacions en:

a) Àmbit escolar:

En aquest àmbit es treballarà al currículum escolar del CEIP Robert Graves diferents aspectes del maneig emocional . Es tracta d'un programa universal de caire inespecífic.

b) Temps lliure

Es programaran intervencions dirigides a fomentar interessos múltiples, a partir de l'evidència de que les drogues es tornen un problema quan són una font exclusiva de satisfacció.

L'educació en el medi obert i del temps d'oci, o animació sociocultural, és una metodologia per prevenir el consum de drogues perquè és una metodologia que facilita els processos de socialització, de participació, de construcció de grups i comunitats dinàmiques, innovadores i obertes. Les actuacions en aquest àmbit es concretaran en la respectiva programació anual del període:

AJUNTAMENT DE DEIXÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIXÀ

- a) Realització d'activitats culturals i esportives.
- b) Coordinació amb les associacions juvenils i esportives per promocionar altres activitats saludables i alternatives

1.4 Mediadors socials

L'objectiu serà facilitar la formació i promoure la participació activa dels agents socials en la prevenció. Se realitzaran tallers de formació dirigits a :

o **Polítics** (Membres de la corporació municipal i dels partits polítics representats a l'Ajuntament)

o **Mediadors formals** (Professionals i tècnics que treballen al municipi : sanitaris, docents, policia, treballadors socials ...)

o **Mediadors informals** (Responsables d'entitats i organitzacions comunitàries, membres d'associacions i grups, empresaris i treballadors, etc.)

2. ASSISTÈNCIA

Des de l'END se parla d'estructurar circuits terapèutics que contemplin la participació de la xarxa de Salut Mental, els Equips d'Atenció Primària de Salut i els de Serveis Socials, així com la dels recursos especialitzats en drogodependències, qualsevol que sigui la seva dependència. L'END dona indicacions al respecte, anomenant Sistema d'Assistència i Integració Social de Drogodependents a la xarxa assistencial pública en la qual hauran d'integrar-se tots els recursos esmentats, tant els generals com els específics i especialitzats, tant els ambulatoris i descentralitzats com els residencials i intrahospitalaris.

Les recomanacions van en el sentit de constituir tres nivells bàsics d'intervenció:

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

1. El primer nivell del circuit terapèutic ha de ser la porta d'entrada al sistema i ha d'incloure, al menys, **els serveis d'atenció primària de salut**, els de **serveis socials** i els recursos que duguin a terme programes de reducció de riscos i de danys. Les seves funcions principals seran las de detecció, captació, motivació i derivació de persones amb problemes de drogues, d'atenció i satisfacció de les necessitats socials i sanitàries bàsiques de les persones drogodependents, així com la coordinació amb els recursos de segon i tercer nivell que estableixin les persones al seu càrrec.

2. El segon nivell l'integren els equips ambulatoris interdisciplinaris especialitzats en drogodependències, la funció principal dels quals és l'atenció i elaboració de plans terapèutics individuals. L'exemple actual més clar el representen els equips de drogodependències del Consell de Mallorca. En qualsevol cas, l'END els enquadra dins el sistema públic de salut en el que s'ha anomenat Sistema d'Assistència i Integració Social de Drogodependències.

3. El tercer nivell es constituirà amb els recursos específics i especialitzats d'alt nivell, als que s'accedirà des dels de segon nivell, i que poden tenir, fins i tot, un abast per sobre de les actuals àrees de salut. S'hi inclourien, per exemple, les unitats hospitalàries de desintoxicació, les unitats residencials terapèutiques, etcètera.

Les **funcions** a realitzar al municipi pels **serveis d'atenció primària** (tant de salut com de serveis socials), se situen en el primer nivell del circuit, realitzant les tasques següents:

- **Orientació i assessorament a les persones i famílies sobre el fenòmens de les drogues i els recursos existents.**
- **Captació, motivació i derivació de les persones amb problemes de drogues, cap als nivells especialitzats dels casos que així ho requereixin.**

AJUNTAMENT DE DEIXÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIXÀ

- **Col·laboració, amb els serveis especialitzats, per millorar les condicions personals o familiars de les persones del municipi que realitzen tractament**

3. INSERCIÓ SOCIAL

L'objectiu principal és el d'assolir la inserció del subjecte, és a dir: una progressiva integració de la persona en el medi familiar i social que li permeti dur una vida responsable i autònoma sense la dependència a drogues; permeti dur una vida responsable i autònoma, sense la dependència a drogues:

- Orientació i assessorament a les persones, famílies i grups sobre els recursos existents i la manera d'accedir-hi i captació, motivació i derivació de les persones que així ho requereixin.
- Col·laboració, amb els serveis especialitzats, per millorar les condicions personals o familiars de les persones del municipi que s'hi integrin.
- Afavorir la incorporació de les persones en tractament al mercat laboral.
- Facilitar la progressiva reestructuració de la unitat familiar, com a mitjà bàsic d'adaptació a la societat.
- Elaborar i implementar el pla de feina d'inserció personalitzat a cada cas.

4. CONTROL DE L'OFERTA DE DROGUES

El compromís de la comunitat en la prevenció implica també fer-se responsables, dins l'àmbit de les competències municipals, de la part de control que els correspon sobre l'oferta de drogues. Les dades de consum indiquen, per exemple, que el consum d'alcohol per davall de l'edat legal no és una excepció, sinó que es tracta d'un fet corrent.

L'objectiu és el compliment de la normativa existent, però també recuperar el concepte de la norma com a límit als propis desitjos, concepte sense el qual la convivència no és possible ni l'existència és pròpiament humana.

AJUNTAMENT DE DEIXÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIXÀ

Els pares i educadors han d'actuar amb responsabilitat, assenyalant les normes de convivència i comportament dins de la família, l'escola o en l'àmbit educatiu que sigui, sense la intenció de provocar enfrontaments i estimular el malestar. És pel valor educatiu de la norma.

També els responsables municipals han de recordar l'existència d'aquestes normes i, d'una manera responsable i amb prudència, les han de fer complir. Això tampoc no significa un afany legalista o fiscalitzador, ni estimular creuades abstencionistes. És principalment pel valor educatiu que té tant per als joves com per al conjunt de la societat. I un motiu addicional, però no menys important, és que serveix per donar suport a les famílies en aquest paper important de socialització dels seus fills. Els objectius en aquest àmbit són:

- Vigilància dels llocs de venda i consum de drogues il·legals.
- Millora del control de l'oferta de drogues institucionalitzades:
- Compliment de la normativa vigent sobre horaris de bars i de venda d'alcohol i tabac a menors.
- Mesures per dificultar el consum i per donar suport al compliment de la legislació.
- Intervenció dels serveis municipals i de la Policia Local en la inspecció, vigilància i denúncia.
- Cooperació entre els responsables de projecte, venedors i mitjans de comunicació.
- Assumir un paper més actiu en el desenvolupament de normes a través dels bans de Batlia i de les ordenances municipals:
- Prohibició de les promocions que afavoreixen l'abús d'alcohol.
- Limitació dels llocs de venda i consum d'alcohol i tabac.
- Etc.

AJUNTAMENT DE DEIX
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIX

5. ESTRUCTURA I COORDINACIÓ DEL PLA

Una vegada aprovat el Pla, la seva implementació haurà de contemplar una coordinació per dur a terme l'execució del mateix, a la vegada que promourà i impulsarà la iniciativa social.

La **direcció i gestió** del Pla de Drogodependències de Deix recau en la regidora de serveis socials, a qui correspondrà:

- o La direcció i coordinació del Pla,
- o La representació en els aconteixements de caràcter supramunicipal i de les diferents relacions amb altres institucions.
- o La coordinació entre les diferents regidories.

Una **comissió de participació**, de caràcter consultiu, que dona cabuda a la iniciativa social. Aquesta comissió es reunirà una vegada cada semestre amb funcions informatives i de proposta. Aquesta comissió estarà formada per representants de les següents entitats i organitzacions:

- Associació d'artesanes.
- Associació de veïnats
- Associació de Pares i Mares del C.E.I.P. Robert Graves
- Protecció Civil.
- Associació de Gent Gran de Deix
- Revista S'Encruia
- Projecte Home
- C.E.I.P. Robert Graves
- Unitat Bàsica de Salut.
- Representant dels diferents partits polítics del consistori.
- Policia Local.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

- Guàrdia Civil
- Persones, a nivell individual, interessades en la Comissió.
- Representants d'establiments turístics, bars i restaurants.
- L'Institut de Sóller.

Una **Comissió tècnica**: composta per:

- Els tècnics municipals,
- Els tècnics de l'Equip de Prevenció de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials,
- Un representant de la comissió de participació (amb funció de "pont" entre ambdues comissions).

Aquesta comissió tindrà funcions de seguiment i avaluació del Pla. Se reunirà trimestralment durant el primer any d'implementació del Pla i semestralment en els anys successius.

AJUNTAMENT DE DEIÀ
PLA MUNICIPAL DE DROGODEPENDÈNCIES DE DEIÀ

6. FINANÇAMENT

El finançament del Pla Municipal de Drogues de Deià l'assumirà la Regidoria de Serveis Socials, qui gestionarà els fons econòmics que a la corporació municipal li puguin ésser transferits per mitjà del Pla Nacional sobre Drogues, el Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears o l'Institut Mallorquí d'Afers Socials, en virtut dels acords que s'estableixin per a aquest fi, i del pressupost municipal que constarà d'una partida pressupostària en matèria de drogodependències per a cada exercici econòmic.